

MEZOPOTAMYA VE ANADOLU UYGARLIKLARI

UYGARLIK	SÜMERLER	BABİLLER	ASURLULAR	HİTİTLER	URARTULAR	FRİGLER	LİDYALILAR	İYONLAR
Kuruldukları yer	Güney Irak Mezopotamya	Irak	Kuzey Irak	Kızılırmak nehri çevresi	Doğu Anadolu	Sakarya nehri çevresi	Gediz nehri çevresi	Ege kıyıları
Başkentleri	Her şehrin başkenti var.	Babil	Ninova	Hattuşuş (Çorum/Boğazköy)	Tuşpa (Van)	Gordiyon (Polatlı)	Sard(Manisa)	Şehir devletleri
Yönetim Şekli	Şehir devletleri	Merkezi Krallık	Merkezi Krallık	Merkezi Krallık	Merkezi Krallık	Merkezi Krallık	Merkezi Krallık	Şehir devletleri
Din ve İnaniş	Çok tanrılı	Çok tanrılı	Çok tanrılı	Çok tanrılı (Bin Tanrı İli)	Çok tanrılı (ahiret inancı)	Çok tanrılı	Çok tanrılı	Çok tanrılı
Ekonomileri Geçim Kaynakları	Tarım	Tarım Ticaret	Ticaret Hayvancılık	Tarım ve hayvancılık	Tarım, madencilik	Tarım ve hayvancılık	Ticaret, Tarım	Deniz ticareti (Kolonicilik)
Dünya Kültür ve Medeniyetine Katkıları	✓ Yazıyı icat ettiler. ✓ Tekerleği icat ettiler. ✓ Ay takvimini buldular. ✓ Ziggurat adını verdikleri tapınakları yaptılar. ✓ Astronomi gelişmiştir. ✓ Gılgamış ve Yaradılış Destanları Sümerlere aittir.	• İlk anayasayı yaptılar. • Hammurabi Kanunlarını yaptılar. • Babil Kulesi ve Babilin Asma Bahçeleri Babillere aittir.	▪ Ticaret imparatorluğu kurdular. ▪ İlk kütüphaneyi yaptılar. ▪ Arşivcilik faaliyetlerini başattılar. ▪ Anadolu ile yaptıkları ticarete Anadolu'ya yazıyı getirdiler. ▪ Çömlekçi çarkını icat ettiler.	✓ Pankuş meclisi vardı. ✓ Kraliçe Tavananna. ✓ İlk yazılı antlaşmayı yaptılar. (Kadeş Antlaşması) ✓ Tarih yazıcılığı (anal) başlattılar. ✓ İvriz ve Yazılıkaya Kabartmaları Hititlere aittir.	• Madencilik yaptılar. • Taş işçiliğinde geliştirdiler. • Barajlar ve sulama kanalları yaptılar. • Van Kalesi ve Şamran Kanalı Urartulara aittir.	✓ Tarım ve hayvancılık çok önemlidir. ✓ Tapates adlı kilimleri ✓ Fibula adlı çengelli iğneleri ✓ Tümülüs adlı mezarları vardır. ✓ Kiremitleri ile ünlüdürler. ✓ Bereket tanrıçası Kibele.	▪ Parayı icat etmişlerdir. ▪ Ticaret çok gelişmiştir. ▪ Kral Yolunu yapmışlardır ▪ Çok zengin olmuşlardır. ▪ Orduları paralı askerlerden oluşmuştur.	✓ Deniz ticareti gelişmiştir. ✓ Koloniler kurmuşlar. ✓ Özgür düşünce ortamı bilim geliştirmiş. ✓ Hipokrat Herodot Pisagor Homeros Tales gibi ünlü düşünürler yetişmiştir. ✓ Artemis Tapınağı İyonlara aittir.